

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการออกแบบอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
ในเขตอุทยานแห่งชาติ

นักศึกษา

นายกฤตพัฒน์ เอนกบุญ

รหัสประจำตัว

41064023

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

พ.ศ.

2546

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพล คำรงเสถียร

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารและเสนอแนวทางการออกแบบอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ โดยศึกษาอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ จำนวน 12 แห่ง โดยเครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสำรวจ ผู้วิจัยทำการสอบถามนักท่องเที่ยวจำนวน 376 คน และเจ้าหน้าที่จำนวน 200 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ สรุปผลเสนอเป็นแนวความคิดในการออกแบบอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ และ โครงร่างงานสถาปัตยกรรม

จากการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ ด้านพื้นที่จอดรถควรที่จะมีการขยายพื้นที่จอดรถให้มากขึ้นกว่าปัจจุบัน และจัดระบบการเดินรถให้ชัดเจนและมีความเป็นระเบียบ บริเวณที่จอดรถควรที่จะอยู่ด้านข้างของอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพราะพื้นที่ส่วนใหญ่ของอุทยานแห่งชาติจะมีลักษณะยาวขนานไปกับถนน

ด้านการจัดภูมิทัศน์ พบว่าอุทยานแห่งชาติหลายแห่งได้มีการจัดสวนบริเวณรอบอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และบริเวณโดยรอบศูนย์บริการนักท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม มีเพียงไม่กี่แห่งที่ยังไม่มีการจัดสวน ต้นไม้ส่วนมากที่ใช้ในการจัดสวนมักจะเป็น ไม้พุ่มและไม้คลุมดิน

ด้านพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร พบว่าหลายแห่งไม่มีความเชื่อมต่อขององค์ประกอบภายในอาคาร พื้นที่โถงต้อนรับยังมีขนาดที่ไม่เหมาะสมต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่มียุ้งห้องปฐมพยาบาล และห้องสมุด หรือมุมอ่านหนังสือ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวพอสมควร มีการใช้พื้นที่ใช้สอยร่วมกันหลายกิจกรรมในบริเวณเดียวกัน คือส่วนติดต่อสอบถามและส่วนขายของที่ระลึกเป็นต้น

ด้านแสงสว่างภายในอาคาร พบว่าแสงสว่างภายในส่วนต่างๆของ อาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว มีไม่เพียงพอต่อการมองเห็นของผู้ใช้สอย ห้องบางห้องค่อนข้างจะอับแสง ภายใน

อาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่มีการใช้แสงร่วมกันระหว่างแสงธรรมชาติ และ แสงจากหลอดไฟที่ติดอยู่บนเพดาน

ด้านการระบายอากาศ พบว่าภายในอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวบริเวณห้องแสดงนิทรรศการมีการระบายอากาศไม่ค่อยดีนักเนื่องจากมีการนำป้ายต่างๆ ไปติดบริเวณหน้าต่างทำให้เกิดการบังกระแสลมที่เข้ามาภายในอาคาร การระบายอากาศมีการใช้ทั้งลมธรรมชาติ และกระแสลมจากพัดลม

ด้านความปลอดภัยภายในอาคาร พบว่าภายในอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเป็นอาคารยกพื้นสูงชันเดียวก่อสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก มีทางเข้าออกมากกว่า 2 ทางจึงไม่มีปัญหาทางด้านการหนีออกจากอาคารในกรณีเกิดเพลิงไหม้ และ ไม่มีอันตรายจากสัตว์เนื่องจากเป็นอาคารที่มีความแข็งแรงพอสมควร และภายในอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวพบว่าไม่มีเครื่องดับเพลิงติดไว้ภายในอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ด้านสีที่ใช้ภายในอาคาร พบว่าหลายแห่งยังเป็นสีน้ำดาลอ่อน หรือ เป็นสีของเนื้อไม้ ซึ่งทำให้ภายในอาคารดูค่อนข้างทึบแสงไม่ค่อยสว่างตาต่อการมองเห็น สีของพื้นเป็นสีของคอนกรีตขัดมันไม่มีการปูวัสดุ เช่นกระเบื้องสีขาวเพื่อให้เกิดความสว่างต่อการมองเห็นต่อสายตา ซึ่งภายในอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวควรจะทำสีขาว หรือสีในโทนสว่าง

จากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปกำหนดแนวความคิด และองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมเพื่อใช้ในการออกแบบอาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ และสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม

Thesis	Concept Design For Visitor Center in National Park
Student	Mr. Krittaphat Anekboon
Student ID.	41064023
Degree	Master of Industrial Education
Program	Architecture
Year	2003
Thesis Advisor	Assistant Professor Sompol Dumrongsatian
Thesis Co-advisor	Associate Professor Dr. Preeyaporn Wonganutroh

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the behavior of tourists and to design tourist service centers located in the national park. This was completed by handing out questionnaire surveys to 376 tourists and 200 park officials, recording and analyzing the information for new park service centers designs, and analyzing architectural structures concepts.

The center's exterior environmental research indicated that the parking area should be expanded, and the traffic control should be orderly arranged. The parking space should be at the side of the center's building since most parks' locations are parallel to the road.

Regarding the geographical management, most parks have perfectly arranged garden decoration around the service center and only few have no gardening decorations. Plants normally used for the decoration are bushes and grass.

Regarding the interior space management, most centers have no connections to the building elements, and the lobby has insufficient size to support the number of tourists in service. Most of the service centers have no first aid. Library or book corners which proved to be important for the tourists. Multiple activities could be found in the same area e.g. questionnaires and souvenir shops.

Regarding the internal lighting, light in most areas of the center are insufficient, and some areas are lightless. The tourist service centers used a combination of natural and electric light.

Regarding the air ventilating, most centers' exhibition halls have low quality ventilating since brochures and signs are often attached to the windows blocking airflow in the building. Air ventilating used a combination of natural air and fans.

Regarding the building safety, the centers are mostly a single floor construct with reinforced concrete. Having more than 2 exits does not ensure safety for fire escapes, but there is no harm from wild animals, since the structures are quite strong. Survey reports that the most service centers are not equipped with fire extinguishers.

Regarding the internal coloring, most are colored in light brown or wooden textures making the interior dark and making lesser vision. The floors are originally cement without furnished covers. The color of the center should be white or light toned colors.

The following researched can form certain conceptual and architectural ideas for the designs of tourist service centers in national parks to support user demands without environmental harm.